

Anklagebanken. Det kan man ikke nu. Nu kan man nok sige, at Domstolene jo kunne afvise en saadan Klagers Paastand, men jeg maa dog fremhæve, at det jo til alle Tider har været saa, at den, som har en stor Magt og over en stor Magt ved sin Rigdom og Indflydelse, kan gjøre Sligt. Det kan ogsaa ske nu, at en uhemblet Mand paa den Maade kan blive stillet i et ufordelagtigt Lys. Dog er dette ikke for mig det Vigtigste, men det, som for mig er det Vigtigste, er den Tanke, at, naar Politimyndigheden ser, at de Private ogsaa kunne faae Klagemaal frem, saa kunde Politimyndigheden fristes til at ligge paa den lade Side og sige: Det bliver nok paataalt alligevel. Det er den Frygt, jeg har for det Punkt, som er kommet ind i Loven, og det mener jeg ikke hører til dem, som staa i saa nøie Forbindelse med hele Systemet, at dette vil falde sammen, naar et saadant Led bliver taget ud af det. Jeg skal gjøre opmærksom paa, at det, som for mig er Hovedgrundsetningen med Hensyn til Forvaltningen vedrørende Politiet, er, at Politiet støttende sig til den almindelige gode Folkemening maa drage Omsorg for, at alle offentlige Brud paa Samfundsordenen blive baade opdagede og paataalte. Maa jeg leilighedsvis nævne et Forhold, hvor jeg antager, at Lovgivningsmagten eller endog ogsaa selve Administrationen kunde stride ind. Naar nu f. Ex. Staten eier alle Jernbaner, og Betsalerne maa anses for at være offentlige Steder, ikke private Huse, ikke Boverntingssteder, saa mener jeg, at Borgerne have Ret til at kræve, at de paa slige Steder uhindret kunne komme og gaa, og hvis der sker Brud paa Ordenen paa saadanne Steder, saa skal den Private ikke selv paatale sin Ret, men saa forlange vi, at Ovrigheden skal sørge for, at Beboerne kunne komme og gaa i No; det, forekommer det mig, at man med Billighed kunde kræve af Politiet. Hvis man ser nøie til i den Rettsudvikling, som f. Ex. har gjort sig gjældende i England, der har faaet sin Rettsudvikling gjennem vore Forfædre, saa kunde man sige: Lad al Paataale komme frem ved det private Initiativ, selvsjælgelig saaledes, at Ovrigheden gjør Sit til, at Ordenen virkelig bliver opretholdt; men lad ellers Grundsetningen være den, at al Paataale skal ske ved privat Initiativ, saa vil man naturligvis lægge saa meget mere Vægt paa Befolkningens Rettsbevidsthed, den maatte i ethvert Tilfælde være sig, naar der foresaldt et Brud paa Samfundsordenen. Saa har man da ikke den Dobbeltthed, at Anklagemyndigheden kan tage sig af nogle Sager og det private Initiativ af andre, det er en Dobbeltthed, som jeg maa udtale mig imod, det tror jeg, vilde blive forfæstelig. Ved den foreslaede Ordning vil jeg nu gjøre en Bemærkning, som er af en hel anden Slags end dem, jeg tidligere er

kommen med, ikke fordi jeg venter, at der skal komme Noget frem i den Retning; men jeg tror dog ikke, at denne Forhandling bør gaa helt forbi, uden at det Punkt er blevet omtalt, og jeg kan saa meget desto bedre omtale det nu, da jeg er lige ved et af de Punkter, hvor jeg allerede har udtalt mig om, at der er andre Hensyn end de Lovlærdes, ja selv Navningernes, der bør gjøre sig gjældende for at staffe Ret tilveie her i Landet. Maa jeg appellere til det ærede Medlem for Skanderborg Amts 1ste Valgkreds (Væjer). Skal der ikke siges et eneste Ord om, at Kvinden ogsaa har et Ord at sige ved denne Leilighed? Jeg mener, at det er Ret, at det bliver sagt; thi selv om det ikke staa i Grundloven, saa ligger det jo dog i Tidsaanden. Vi forlange, at Kvinden skal have Ret til at studere og underkaste sig Examen og saa kan blive Læge, og jeg har allerede talt om, at Lægehen syn bør i mange Tilfælde gjøre sig gjældende, og jeg skal sige, at en udmærket Læge, som døde i Koleratiden 1853, udtrykelig krævede af mig, at jeg, naar disse Love kom for, skulde foranledige, at Tilregneligheds spørgsmaalet blev drøftet anderledes end nu, at det lægehyndige Ekspert kom mere frem, end det nu sker. Er der nu ikke mangfoldige Tilfælde, hvor Kvinden kommer særlig i Kollision med Domstolene, og kunde man ikke kræve, at der gaves lægehyndige Kvinder, som vi nu for Fremtiden kunne være sikre paa at faae hertilands, nogen Andel i at skønne om, med hvad Ret Kvinden var bleven inddraget under det Offentliges Paataale. Det er Noget, jeg ikke vil undlade at fremkomme med her. Da jeg taler om Brud paa Samfundsordenen i det Hele, saa vil jeg ogsaa gjøre opmærksom paa, at Spørgsmaalet om Statsforfatningens Forandring — det hedder jo nu altid „paa lovlige Maade“ — ofte kommer paa Tale i offentlige Møder. Nu staa der i Grundlovens For skrifter, at ved slige offentlige Møder har Politiet Ret til at være tilstede, men jeg har lagt Mærke til, at, netop fordi Politiet ikke har benyttet sig af denne grundlovs mæssige Ret, har mangen en Udtalelse faaet Lov at passere og gaa fra det ene Møde til det andet, uagtet det havde været saa let paa første Haand at gjøre opmærksom paa, at den hørte til de Ting, der ikke kunne og ikke bør udtales offentlig. Jeg mener ikke, at man skal skulde tage Vedkommende og føre ham i Fængsel osv., men, som jeg selv har haft Leilighed til, man skulde gjøre en saadan Mand opmærksom paa: De kunde have været taget 2 til 3 Gange alene paa de Udtalelser, De er kommen med her. Naar Politiet paa en saadan god Maade gjør Brug af sin Magt i Samklang med den almenoffentlige Bevidsthed om, at det er en Støtte for den gode Orden i Landet og ikke Tjener for en vis bestemt herskende Magt, er jeg overbevist om, at det kan